

ВІСНИК

КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ, СПОРТ І ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 13, 2019

Головний редактор:

Єдинак Г. А., д-р наук з фізичного виховання і спорту, професор, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Україна

Редакційна колегія:

Бахмат Н. В., д-р педагогічних наук, професор, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Україна

Блават О. З., д-р педагогічних наук, доцент, Національний університет «Львівська політехніка», Україна

Босенко А. І., д-р педагогічних наук, професор, Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, Україна

Василенко М. М., д-р педагогічних наук, доцент, Національний університет фізичного виховання і спорту України, Україна

Галаманжук Л. Л., д-р педагогічних наук, професор, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Україна

Маржець А., д-р педагогічних наук, професор, Гуманітарно-природничий університет імені Яна Длугоша в Ченстохова, Польща

Попович А. С., д-р педагогічних наук, доцент, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Україна

Пронтенко К. В., д-р педагогічних наук, доцент, Житомирський військовий інститут імені С. П. Корольова, Україна

Путров С. Ю., д-р філософських наук, професор, Національний університет імені М. П. Драгоманова, Україна

Сущенко Л. П., д-р педагогічних наук, професор, Національний університет імені М. П. Драгоманова, Україна

Боднар А. О., канд. педагогічних наук, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Україна

Дутчак М. В., д-р наук з фізичного виховання і спорту, професор, Національний університет фізичного виховання і спорту України

Корягін В. М., д-р наук з фізичного виховання і спорту, професор, Національний університет «Львівська політехніка», Україна

Нестерчук Н. Є., д-р наук з фізичного виховання і спорту, доцент, Національний університет водного транспорту та природоохористування, Україна

Ольховий О. М., д-р наук з фізичного виховання і спорту, професор, Чорноморський національний університет імені Петра Могили, Україна

Пшибиш-Заремба М., д-р педагогічних наук, доцент, Державний університет прикладних наук в Скерневіце, Польща

Романчук С. В., д-р наук з фізичного виховання і спорту, професор, Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, Україна

Клюс О. А., кандидат наук з фізичного виховання і спорту, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Україна

Мазур В. А., кандидат наук з фізичного виховання і спорту, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Україна

Прозар М. В., кандидат наук з фізичного виховання і спорту, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Україна

Стасюк І. І., кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Україна

Юрчишин Ю. В., кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Україна

Збірник включено до Переліку наукових фахових видань України, галузь «Педагогічні науки» (наказ Міністерства освіти і науки України № 1328 від 21.12.2015 р.)

Вісник включено до науково-метричних баз:

Google Scholar

Index Copernicus (ICV 2013 : 5.86, ICV 2014 : 29.47)

(Польща)

CEJSH (the Central european journal of social sciences and humanities)

(Польща)

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації:

КВ № 20175-9975 ПР від 05.07.2013 р.

Друкується за ухвалою Вченої ради Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (протокол № 7 від 27.06.2019 р.)

Виходить 4 рази на рік.

Заснований у 2013 році.

В 53 Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини / [редкол.: Єдинак Г. А. (відп. ред.) та ін]. Кам'янець-Подільський: Аксіома. 2019. Випуск 13. 68 с.

ISSN 2309-8082

У віснику висвітлюються результати наукових досліджень з актуальних проблем, що пов'язані з педагогічними аспектами фізичного виховання різних груп населення, валеології, ерготерапії, підготовки спортсменів та менеджменту у фізичній культурі.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Рекомендовано науковим, науково-педагогічним працівникам, вчителям фізичної культури, основ здоров'я, тренерам з видів спорту, фахівцям з фізичної терапії, докторантам та аспірантам.

УДК 796:613

Адреса редакції:

вул. Огієнка, 61

м. Кам'янець-Подільський,

Україна

<http://visnyk-sport.kpnu.edu.ua/>

E-mail: 1876543@i.ua

DOI: 10.32626/2309-8082.2019-13

ЗМІСТ

Bezgrebelnaya E. Koryahin V. Blavt O.	Features of changes in individual states of the nervous system of students of special medical groups in the process of physical education 5
Jałowiecka- Frانيا A.	Zjawiska językowe w schizofazji dziecięcej 11
Zavydivska N. Zavydivska O. Khanikiants O.	Features of free time pedagogy in the conditions of health preserving study of student 15
Zubal M. Raitarovska I.	Statistical interconnections between the increment of 7–8-year-old boys' physical qualities of different somatotypes 23
Бойчук Ю. Єдинак Г. Галаманжук Л. Клюс О. Скавронський О.	Дослідження інтересу студенток до розвитку фізичних якостей педагогічними засобами і методами 29
Імас Є. Василенко М.	Діагностика сформованості праксеологічного компонента професійної компетентності майбутніх фітнес-тренерів у закладах вищої освіти 34
Ленарт Д. Романчук С. Андрес А. Лесько О. Романів І.	Оптимізація навчально-тренувального процесу військових п'ятиборців в умовах недостатнього навчально-матеріального забезпечення 40
Пронтенко К. Андрейчук В. Безпалий С.	Вплив занять гирьовим спортом на фізичний розвиток курсантів військових закладів вищої освіти 46
Слюсарчук В.	Сформованість у дівчат – майбутніх офіцерів-прикордонників рефлексії до фізичного самовдосконалення 56
Фурман Ю. Онищук В. Гаврилова Н.	Вплив спеціальних фізичних вправ на швидкісні показники зовнішнього дихання юнаків, хворих на бронхіальну астму 61

ДІАГНОСТИКА СФОРМОВАНOSTI ПРАКСЕОЛОГІЧНОГО КОМПОНЕНТА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФІТНЕС-ТРЕНЕРІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Є. Імас, М. Василенко

Національний університет фізичного виховання і спорту України, Україна

кореспондент-автор – Василенко М.: m_vasilenko@ukr.net

doi: 10.32626/2227-6246.2019-13.34-39

Здійснена спроба вирішити проблему діагностики сформованості професійної компетентності майбутніх фітнес-тренерів, зокрема її праксеологічного компонента, у закладах вищої освіти. Мета дослідження полягає в розробці та апробації діагностичного інструментарію для визначення рівня сформованості праксеологічного компонента професійної компетентності майбутніх фітнес-тренерів у закладах вищої освіти. Було використано наступні методи дослідження: дедуктивний, аксіоматичний, гіпотетико-дедуктивний, індуктивний методи; методи описової статистики, методи порівняння номінальних даних (критерій однорідності χ^2 Пірсона). Учасниками були студенти Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова та Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, з яких було сформовано контрольну ($n=78$) та експериментальну ($n=79$) групи. Експериментальна група навчалася за спроектованою моделлю системи професійної підготовки майбутніх фітнес-тренерів у закладах вищої освіти. Результати. Розроблена нами «Діагностична карта оцінювання сформованості професійної компетентності майбутніх фітнес-тренерів» передбачала оцінку сформованості шести спеціальних субкомпетентностей, що відображають основні професійні функції фітнес-тренера. Застосування зазначеної вище методики дозволило зробити висновок про те, що наприкінці експерименту спостерігається достовірна різниця в прирості результатів в експериментальній групі у порівнянні з контрольною, про що свідчить значення критерію Пірсона: χ^2 емп. = 43,56 (χ^2 кр. = 5,99). Позитивна динаміка сформованості праксеологічного компонента професійної компетентності майбутніх фітнес-тренерів підтвердила ефективність впровадження в освітній процес системи професійної підготовки майбутніх фітнес-тренерів. Висновки. Діагностика праксеологічного компонента професійної компетентності майбутніх фітнес-тренерів, яка формується в закладах вищої освіти дозволяє визначити ступінь здатності фахівців до здійснення ефективної професійної діяльності та складає необхідний обсяг професійних умінь та навичок (спеціальних професійних компетентностей) з надання фітнес- і рекреаційних послуг різним групам населення.

Ключові слова: фітнес-тренер, оцінювання, професійна компетентність, компоненти, заклад вищої освіти.

Вступ

У сучасний період реформування системи вищої фізкультурної освіти значна увага приділяється трансформації змісту і форм професійної підготовки майбутніх фахівців зі спеціальності 017 «Фізична культура і спорт», зокрема за професією «фітнес-тренер» [2; 7]. Відповідним чином постає проблема оцінювання рівня їх професійної компетентності як інтегрованого новоутворення особистості та як результату навчання. Питання оцінювання результатів навчання активно обговорюється у науковій літературі

Imas E., Vasylenko M. Diagnostic of the formation of the praxeological component of future fitness trainers' professional competence in higher education institutions

Abstract. The article propose the way for solving the problem of diagnostics of the future fitness trainers' professional competence, in particular its praxeological component, in institutes and universities. *The purpose of the study* is to develop and test diagnostic tools for determining the level of formation of the praxeological component of the future fitness trainers' professional competence in higher education institutions. The following *research methods* were used: deductive, axiomatic, hypothetical-deductive, inductive methods, methods of descriptive statistics, methods of nominal data comparison (Pearson's chi-squared test χ^2). Students from National Pedagogical University named after M. P. Dragomanov and Chernivtsi National University named after Yu. Fedkovich took part in research. A control group ($n = 78$) and an experimental group ($n = 79$) were formed. The experimental group studied using designed model of the future fitness trainers' preparation system in higher education institutions. *Results.* The developed «Diagnostical card for assessing the professional competence of future fitness trainers» include the assessment of formation level of six special subcompetencies, which reflect the main professional functions of the fitness trainer. At the end of the experiment there was a significant difference in the increment of results in the experimental group ($\chi^2 = 43,56$) compared with the control ($\chi^2 = 5,99$). The positive dynamics of the formation of the praxeological component of the future fitness trainers' professional competence confirmed the effectiveness of the implementation training system of future fitness trainers in the educational process. *Conclusions.* Diagnosis of the praxeological component of the future fitness trainers' professional competence, which is formed in institutions of higher education, allows to determine the degree of ability of professionals to perform effective professional activity and constitutes the necessary amount of professional skills (special professional competences) for providing fitness and recreational services to various groups.

Keywords: fitness trainer, assessment, professional competence, components, institution of higher education.

[6; 9]. Висловлюються думка щодо обмеження введення тестування як форми визначення рівня набутої компетентності та іноді неможливості оцінити певні компетентності (наприклад, здатність до творчості, самореалізації тощо) [11]. Аналіз масиву педагогічних знань показав відсутність єдиної думки серед науковців щодо підходів до структуризації професійної компетентності (готовності) фахівців з оздоровчого фітнесу та її діагностики. Так, автори виокремлюють мотиваційно-ціннісний, когнітивний, діяльнісний та особистісний компоненти [1],

мотиваційний, когнітивний та операційно-діяльнісний компоненти [3]; мотиваційно-ціннісний, змістовий, діяльнісний, креативний структурні компоненти професійної компетентності майбутніх фахівців з фітнесу та рекреації [10]. Разом з тим, всі дослідники виокремлюють компонент, який безпосередньо віддзеркалює діяльнісний аспект професії (у нашому тлумаченні – праксеологічний компонент професійної компетентності фітнес-тренера). При цьому, дослідники переважно приділяють теоретичному оцінюванню сформованих знань, умінь та навичок студентів.

В зв'язку з цим, важливість адекватного оцінювання міри здатності майбутніх фітнес-тренерів до виконання основних професійних функцій має науковий та прикладний інтерес.

Матеріал і методи дослідження

Мета дослідження – розробити та апробувати діагностичний інструментарій для визначення рівня сформованості праксеологічного компонента професійної компетентності майбутніх фітнес-тренерів у закладах вищої освіти.

Учасники. В педагогічному експерименті брали участь студенти – представники Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова та Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, з яких було сформовано контрольну (КГ, n=78) та експериментальну (ЕГ, n=79) групи. У контрольну групу увійшли студенти, які за дипломом мали одержати кваліфікацію «фітнес-тренер», але через консервативність навчально-виховного процесу продовжували навчатися за «старими» навчальними планами, які відрізнялись від експериментальної системи професійної підготовки як за структурою, так і за навчально-методичним забезпеченням. Експериментальні групи навчалися за навчальним планом, розробленим на базі моделі системи професійної підготовки майбутніх фітнес-тренерів у закладах вищої освіти [5].

Організація дослідження. Було здійснено порівняльний аналіз між показниками рівнів сформованості праксеологічного компонента професійної компетентності майбутніх фітнес-тренерів контрольної та експериментальної груп на початок експериментального дослідження щодо їх однорідності; проведено оцінювання рівнів сформованості цього показника контрольної та експериментальних груп на початок (II рік навчання) та наприкінці експериментального дослідження (IV рік навчання). Враховано вимоги Гельсінської декларації про етичні засади медичних досліджень, що відбуваються за участі людей (WMA (World Medicine Association) Declaration of Helsinki –

Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects, 2013).

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети застосовувалася наступні методи дослідження: дедуктивний, аксіоматичний, гіпотетико-дедуктивний, індуктивний методи – для визначення структури професійної компетентності майбутніх фітнес-тренерів, яка формується в закладах вищої освіти, характеристики показників і рівнів її сформованості та для розробки діагностичної карти оцінювання сформованості професійної компетентності майбутніх фітнес-тренерів; методи описової статистики, методи порівняння номінальних даних (критерій однорідності χ^2 Пірсона) – для порівняння двох вибірок на однорідність та перевірки статистичної значущості відмінностей.

Результати дослідження

Розроблена нами «Діагностична карта оцінювання сформованості професійної компетентності майбутніх фітнес-тренерів» передбачала оцінку сформованості шести спеціальних субкомпетентностей, що відображають основні професійні функції фітнес-тренера [5; 14]. До них віднесено:

1) дидактично-рухову (показники: володіння базовим рівнем рухової культури, технологіями навчання руховим діям за видами оздоровчого фітнесу та рекреації, здатність добирати специфічні методи та засоби розвитку (виховання) фізичних якостей (корекції психофізіологічних станів) у т.ч. із застосуванням обладнання відповідно до завдань, віку та фізичного стану клієнтів);

2) проектувально-конструкторську (показники: володіння технологіями стратегічного та тактичного планування фітнес-програм (анімаційних програм, походу) з визначенням етапу, мети, загальних та спеціальних завдань, засобів, обладнання, раціональних параметрів рухової активності, інтенсивності, форм організації, методів контролю, критеріїв ефективності для осіб різної статі, віку та фізичного стану);

3) контрольно-аналітичну (показники: володіння технологіями стратегічного та тактичного планування фітнес-програм (анімаційних програм, походу) з визначенням етапу, мети, загальних та спеціальних завдань, засобів, обладнання, раціональних параметрів рухової активності, інтенсивності, форм організації, методів контролю, критеріїв ефективності для осіб різної статі, віку та фізичного стану, здатність до виявлення технічних та методичних помилок, володіння методиками проведення етапного, оперативного та поточного контролю стану здоров'я, фізичного розвитку, факторів ризику розвитку захворювань,

функціонального стану серцево-судинної, дихальної систем організму, нервово-психічного статусу, фізичної підготовленості та фізичної працездатності осіб різного віку та статі та відповідної інтерпретації даних);

4) організаційно-регулятивну (показники: уміння надавати першу медичну допомогу при травмах та гострих патологічних станах, які можуть виникнути під час занять з фітнесу);

5) мотиваційно-комунікативну (показники: володіння базовими методами ведення мотиваційної консультативної бесіди з питань техніки безпеки використання спеціального обладнання, поведінки в клубі, санітарно-гігієнічних вимог; з проблем формування знань зі здорового способу життя, збалансованого та раціонального харчування, самоконтролю тощо; володіння базовими методами безконфліктного інтерактивного спілкування;

6) маркетингово-комерційну (показники: володіння технологіями продажу групових та персональних фітнес-послуг та супутніх оздоровчих послуг з метою задоволення потреб клієнта, володіння базовими методами виявлення потреб, самопрезентації і презентації фітнес-послуги, претензійної роботи, аргументації, мотивування тощо).

Оцінювання здійснювалося шляхом складання балів, виставлених двома експертами (викладачем та методистом практики за профілем майбутньої роботи), а також балу самооцінки студента. Кожний показник необхідно було оцінити від 3 до 0 балів за кожною з навчальних дисциплін: «Аеробіка», «Аквааеробіка», «Ментальний фітнес», «Силовий фітнес», «Функціональний тренінг», «Оздоровчий туризм», «Рекреаційні ігри». Виставлені 3 бали відповідали високому рівню демонстрації компетентності, 2 – середньому; 1 – низькому; 0 – критерій не виставлений. За сумою

балів (середнього арифметичного значення) визначався такий діапазон рівня сформованості праксеологічного компонента професійної компетентності майбутнього фітнес-тренера:

18–16 балів – високий рівень;

15–9 балів – середній рівень;

8–1 балів – низький рівень.

Застосування зазначеної вище методики дозволило визначити ефективність системи професійної підготовки майбутніх фітнес-тренерів у закладах вищої освіти в частині сформованості праксеологічного компонента професійної компетентності таких фахівців.

Порівнюючи значення по трьох рівнях за критерієм Пірсона, маємо змогу зробити висновок, що на початку експерименту в КГ і в ЕГ не виявлено істотної відмінності (при χ^2 емп. = 0,22; χ^2 крит. = 3,84), що свідчить про однорідність груп. Комплексний аналіз сформованості праксеологічного компонента професійної компетентності майбутніх фітнес-тренерів показав, що на початку експерименту високий рівень в обох групах не було зафіксовано (табл. 1).

Наприкінці педагогічного експерименту в обох групах зафіксовано достовірний приріст результату сформованості праксеологічного компонента професійної компетентності майбутніх фітнес-тренерів.

Так, спостерігається збільшення кількості студентів, які мають високий рівень у КГ на 5,13 % і в ЕГ – на 15,19 %; збільшення кількості студентів, які мають середній рівень у КГ на 24,36 % і в ЕГ – на 62,03 %; зменшення кількості студентів, які мають низький рівень у КГ на 29,49 % і в ЕГ – на 77,22 %.

Разом з тим, наприкінці експерименту спостерігається достовірна різниця в прирості результатів в ЕГ у порівнянні з КГ, про що свідчить значення критерію Пірсона: χ^2 емп. = 43,56 (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка рівнів сформованості праксеологічного компонента професійної компетентності майбутніх фітнес-тренерів

Рівні	Контрольна група (n=78)			Експериментальна група (n=79)			
	Початок експерименту, %	Наприкінці експерименту, %	Різниця, %	Початок експерименту, %	Наприкінці експерименту, %	Різниця, %	χ^2 емп. КГ–ЕГ напри-кінці
Високий	0,00	5,13	5,13	0,00	15,19	15,19	43,56*
Середній	10,26	34,62	24,36	12,66	74,68	62,03	
Низький	89,74	60,26	29,49	87,34	10,13	77,22	
	χ^2 емп. = 18,84 (χ^2 кр. = 3,84)			χ^2 емп. = 95,12 (χ^2 кр. = 3,84)			χ^2 кр. = 5,99

Дискусія

При розробленні «Діагностичної карти оцінювання сформованості професійної компетентності майбутніх фітнес-тренерів» ми дотримувалися думки про те, що праксеологічний компонент професійної компетентності майбутніх фітнес-тренерів, яка формується в закладах вищої освіти відображає міру здатності майбутніх фітнес-тренерів до здійснення ефективної професійної діяльності, складає необхідний обсяг професійних умінь та навичок з надання фітнес- і рекреаційних послуг різним групам населення та характеризується сформованістю спеціальних компетентностей. Спеціальні компетентності формуються на основі загальних та базових компетентностей фахівців сфери фізичної культури та спорту, які є складовими освітнього стандарту [8].

Разом з тим, обґрунтовуючи рівні сформованості професійної компетентності майбутніх фітнес-тренерів, ми згодні з позицією Р. С. Гуревича, який вважає, що компетентність персоналу виявляється на трьох рівнях: на базовому (рівень уявлення, розуміння й початкової готовності до реалізації професійних функцій); середньому (рівень якісного виконання посадових функцій); вищому (рівень креативної екстраполяції) [4]. Ми розуміємо перевагу та доцільність багаторівневого оцінювання якості знань, умінь та навичок студентів у навчально-виховному процесі, але вважаємо, що для системних наукових досліджень оптимальним є розподіл на три рівні: низький, середній та високий.

Високий рівень сформованості професійної компетентності майбутнього фітнес-тренера характеризується яскраво вираженими дидактично-руховою, проектувально-конструкторською, контрольно-аналітичною, організаційно-регулятивною, мотиваційно-комунікативною та маркетингово-комерційною субкомпетентностями та здатністю самостійно реалізовувати повний обсяг професійних функцій фітнес-тренера, з елементами креативності, відсутністю технічних, методичних та організаційних помилок та ефективними діями в навчальних та реальних ситуаціях.

Середній рівень сформованості професійної компетентності майбутнього фітнес-тренера характеризується вираженими дидактично-руховою, проектувально-конструкторською, контрольно-аналітичною, організаційно-регулятивною, мотиваційно-комунікативною та маркетингово-комерційною субкомпетентностями та здатністю самостійно реалізовувати повний обсяг професійних завдань фітнес-тренера без елементів креативності, наявністю незначних технічних, методичних та організаційних помилок та ефективними діями в навчальних ситуаціях.

Низький рівень сформованості професійної компетентності майбутнього фітнес-тренера характеризується фрагментарним проявом означених субкомпетентностей; здатністю реалізовувати певні професійні функції фітнес-тренера тільки з орієнтацією на зразок та допомогу викладача, наявністю грубих технічних, методичних та організаційних помилок у навчальних та реальних ситуаціях.

Отримані результати дослідження доводять гіпотезу про те, що професійна підготовка майбутніх фітнес-тренерів у закладах вищої освіти набуває ефективності, якщо впровадити в освітній процес науково обґрунтовану систему, що спроектована з урахуванням вітчизняного та зарубіжного досвіду підготовки фітнес-тренерів, вимог з боку професійного співтовариства та учасників освітнього процесу до результатів такої підготовки, специфіки професійної діяльності фітнес-тренерів та їх особистісних якостей, системи загальних, базових та спеціальних компетентностей, структури професійної компетентності майбутніх фітнес-тренерів, яка формується в закладах вищої освіти, критеріїв, показників та рівнів сформованості її компонентів та передбачає розробку й обґрунтування концепції системи професійної підготовки майбутніх фітнес-тренерів у закладах вищої освіти, її моделі та розробку відповідного організаційно-методичного супроводу.

Менший приріст результату в контрольній групі підтверджує дані як вітчизняних, так і закордонних авторів щодо невідповідності рівня професійної компетентності фахівців вимогам роботодавців та світовому рівню [13].

Крім того, більш продуктивне формування праксеологічного компонента професійної компетентності майбутніх фітнес-тренерів експериментальної групи, на нашу думку, забезпечили проведення практичних занять із застосуванням таких професійно орієнтованих методів, як: «учіння через навчання», майстер-клас, моделювання конкретних виробничих ситуацій, рольові ігри, а також реалізація ранньої професіоналізації студентів із проходженням відповідних видів практик. Разом з тим, відповідним чином організована самостійна робота студента також сприяла позитивному результату навчання.

Професійна компетентність майбутніх фітнес-тренерів, яка формується в закладах вищої освіти, розглядається нами як інтегративна характеристика особистості, яка є результатом підготовки випускника закладу вищої освіти, визначається сформованістю знань, умінь, навичок та професійно-важливих, світоглядних і громадянських якостей, що в сукупності забезпечує можливість виконання професійних обов'язків із задоволення потреб населення у фізичному

вдосконаленні, збереженні й відновленні здоров'я, активному відпочинку та реалізується відповідно до розроблених фітнес-програм і рекомендацій у форматі індивідуальних і групових занять. В зв'язку з цим, постає необхідність інтегрального оцінювання професійної компетентності майбутніх фітнес-тренерів з урахуванням усіх її компонентів.

Висновки

1. Діагностика професійної компетентності майбутніх фітнес-тренерів, яка формується у закладах вищої освіти має певні труднощі в зв'язку з її інтегративним характером та багатокомпонентним складом.

2. Праксеологічний компонент професійної компетентності майбутніх фітнес-тренерів, яка формується в закладах вищої освіти, відображає ступінь здатності майбутніх фітнес-тренерів до здійснення ефективної професійної діяльності та складає необхідний обсяг професійних умінь та навичок (спеціальних професійних компетентностей) з надання фітнес- і рекреаційних послуг різним групам населення.

3. Розроблена «Діагностична карта оцінювання сформованості професійної компетентності майбутніх фітнес-тренерів» призначена для оцінювання необхідного обсягу професійних умінь та навичок з надання фітнес- і рекреаційних послуг різним групам населення, зокрема передбачає визначення рівня сформованості спеціальних субкомпетентностей: дидактично-рухової, проектувально-конструкторської, контрольної-аналітичної, організаційно-регулятивної, мотиваційно-комунікативної та маркетингово-комерційної.

4. Позитивна динаміка сформованості праксеологічного компонента професійної компетентності майбутніх фітнес-тренерів підтвердила ефективність впровадження в освітній процес системи професійної підготовки таких фахівців, яка відображає тенденції в соціокультурному, економічному, освітянському та професійному просторі, спрямована на формування професійної компетентності майбутніх фітнес-тренерів та передбачає взаємодію між її елементами (мета, завдання, компоненти професійної компетентності майбутніх фітнес-тренерів, загальні, базові та спеціальні компетентності, методологічні підходи та принципи професійної підготовки, її зміст, методи, засоби та форми навчання, педагогічні умови, етапи професійної підготовки, діяльність студента, викладача та групи, засоби педагогічної діагностики) на основі реалізації внутрішніх і зовнішніх зв'язків, що в результаті дозволить випускникам після завершення освітньої програми успішно здійснювати діяльність з надання фітнес-послуг для різних груп населення.

Подальші дослідження пов'язані з необхідністю розробки системи оцінювання рівнів сформованості таких компонентів професійної компетентності майбутніх фітнес-тренерів у закладах вищої освіти, як: мотиваційний, аксіологічний, гносеологічний та особистісний компоненти, що мають взаємозалежний та взаємопов'язаний характер, завдяки чому й забезпечується формування інтегрального новоутворення особистості – професійної компетентності фітнес-тренера.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Література та джерела

- Атамась О. А. Формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до впровадження технологій оздоровчого фітнесу: автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04. Нац. пед. університет імені М. П. Драгоманова. Київ, 2015. 20 с.
- Афтимчук О. Образовательные технологии подготовки специалистов по фитнесу. Проблемы активизации рекреационно-оздоровчої діяльності населення: матеріали ІХ Всеукр. наук.-практ. конф. з міжн. уч. Львів. ЛДУФК, 2014. С. 305–310.
- Батищева М.Р. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до проведення оздоровчої гімнастики та фітнесу з дівчатами-старшокласницями: автореф. дис... канд. пед. наук: 24.00.04. Луганський нац. у-т ім. Т. Шевченка. Луганськ, 2009. 20 с.
- Василенко М. М. Професійна підготовка майбутніх фітнес-тренерів у закладах вищої освіти: теорія та методика: монографія. Київ: «Центр учбової літератури», 2018. 495 с.
- Гуревич Р. С. Як визначити рівень професійної компетентності персоналу? Теорія і практика управління соціальними системами. 2011. Випуск 1. С. 33–37.
- Левченкова Т. В. Структура и содержание педагогической компетентности специалистов в области детского фитнеса. *Pedagogical Journal*. 2017. Випуск 7(3А). С. 231–241.
- Пристапа Є, Музика Ф. Сучасний стан підготовки кадрів для сфери оздоровчого фітнесу. Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. 2017. Випуск 7(89). С. 19–22.
- Рашкевич Ю. М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія. Львів: Львівська політехніка, 2014. 168 с.
- Сайкина Е. Г., Смирнова Ю. В. Актуализация профессиональной подготовки специалистов по фитнесу в высших учебных заведениях в условиях новых образовательных стандартов. *Современные проблемы науки и образования*. 2015. № 3. [Электронный ресурс]. URL: <http://science-education.ru/ru/article/view?id=17499> (дата звернення: 08.01.2018).
- Слобожанінов П. А. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців з фітнесу та рекреації із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій: дис... д. пед. н.: 24.00.04. Нац. пед. університет імені М. П. Драгоманова. Київ, 2017. 288 с.
- Собянин Ф. И. О компетентности и профессиональном мастерстве специалистов в сфере физической культуры. *Физическое воспитание студентов*. 2013. № 1. С. 68-73.
- Шестакова Е. В. Формирование системы подготовки квалифицированного персонала сферы фитнес индустрии на основе профессионального стандарта. *Российское предпринимательство*. 2017. Випуск 18(16). С. 2377-2388. Doi: 10.18334/rp.18.16.38222.
- Malek, M. N., Nalbon, D. P., Berger, D. E., Coburn, J. W. (2002). Importance of health science education for personal fitness trainers. *Journal of Strength and Conditioning Research*, 16 (1), 19–24.
- Vasilenko M., Duthak M. Components, criteria, indicators and levels of professional competence formation of future fitness-trainers at higher educational institutions. *EUREKA: Social and Humanities*. 2018. Vol. 2. 45–51. Doi: 10.21303/2504.

References

- Atamas O. A. (2015), *Formuvannya gotovnosti majbutnix uchyteliv fizychnoyi kul'tury do vprovadzhennya tekhnologij ozdorovchogo fitnesu* [Forming of readiness of future teachers of physical culture is to introduction of technologies of health fitness]: author. diss. of the pedagogical sciences: 13.00.04. National Pedagogical Dragomanov University. Kiev, Ukraine.
- Aftimchuk O. (2014), *Obrazovatelnye tekhnologii podgotovki spetsialistov po fitnesu*. [Educational technology for training fitness specialists]. *Problems of activation of recreational and recreational activity of the population: materials of the IX Ukrainian Scientific and practical conference with intern. part*. Lviv State University of Physical Culture, pp. 305-310, Ukraine.
- Batishheva M. R. (2009), *Pidgotovka majbutnix uchyteliv fizychnoyi kul'tury do provedennya ozdorovchoyi gimnastyky ta fitnesu z divchatamy-starshoklasnycyamy*. [Teaching future physical education teachers to exercise gymnastics and fitness with high school girls]: author. diss. of the pedagogical sciences: 24.00.04. Luhansk Taras Shevchenko National University. Luhansk, Ukraine.
- Vasylenko M. M. (2018), *Profesijna pidgotovka majbutnix fitnes-treneriv u zakladax vyshhoyi osvity: teoriya ta metodyka: monografiya*. [Training of future fitness trainers in higher education institutions: theory and methodology]. «Center for Educational Literature», Kyiv, 495 p., Ukraine.
- Gurevych R. S. (2011), *Yak vyznachyty riven profesijnoi kompetentnosti personalu?* [How to determine the level of professional competence of staff?] *The theory and practice of social systems management*, Issue 34, pp. 33–37, Ukraine.
- Levchenkova T. V. (2017), *Struktura i sodержanie pedagogicheskoi kompetentnosti spetsialistov v oblasti detskogo fitnesa*. [Structure and content of pedagogical competence of specialists in the field of children's fitness]. *Pedagogical Journal*, Issue 7(3A). pp. 231–241, Russia.
- Prystupa Ye, Muzyka F. (2017), *Suchasnyj stan pidgotovky kadriv dlya sfery ozdorovchogo fitnesu*. [The current state of training for health fitness]. *Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University*, Issue 7(89). pp. 19–22, Ukraine.
- Rashkevych Yu. M. (2014), *Bolons'kyj proces ta nova paradygma vyshhoyi osvity: monografiya*. [The Bologna Process and the New Higher Education Paradigm]. Lviv Polytechnic, Lviv, 168 p., Ukraine.
- Saykina, E. G., Smirnova Yu.V. (2015), *Aktualizatsiya professionalnoy podgotovki spetsialistov po fitnesu v vysshih uchebnykh zavedeniyah v usloviyah novykh obrazovatelnykh standartov*. [Updating the training of fitness specialists in higher education in the context of new educational standards]. *Modern problems of science and education*, 3. Available at: <http://science-education.ru/ru/article/view?id=17499>.
- Slobozhaninov P. A. (2017), *Formuvannya profesijnoi kompetentnosti majbutnix faxivciv z fitnesu ta rekreaciyi iz zastosuvanniam informacijno-komunikacijnyx tekhnologij*. [Formation of professional competence of future specialists in fitness and recreation with the use of information and communication technologies]: diss. doctor of the pedagogical sciences: 24.00.04. National Pedagogical Dragomanov University. Kiev, 288 p., Ukraine.
- Sobjanin F. I. (2013), *O kompetentnosti i professionalnom masterstve spetsialistov v sfere fizicheskoi kul'tury*. [On the competence and professional skills of specialists in the field of physical education]. *Physical education of students*. 1. 68–73, Russian.
- Shestakova E. V. (2017), *Formirovanie sistemy podgotovki kvalifitsirovannogo personala sfery fitnes industrii na osnove professionalnogo standarta*. [Formation of a training system for qualified personnel in the fitness industry based on a professional standard]. *Russian business*. Issue 18(16). pp. 2377–2388. Doi: 10.18334/rp.18.16.38222.
- Malek, M. N., Nalbon, D. P., Berger, D. E., Coburn, J. W. (2002). *Importance of health science education for personal fitness trainers*. *Journal of Strength and Conditioning Research*, Issue 16 (1), pp. 19–24.
- Vasilenko M., Duthak M. (2018), *Components, criteria, indicators and levels of professional competence formation of future fitness-trainers at higher educational institutions*. *EUREKA: Social and Humanities*. Vol. 2. pp. 45–51. Doi: 10.21303/2504.

Надійшла 25.06.2019